זוהר, פרשת בהעלותך

ספר הזוהר

ספר הזהר, ויקיטקסט, ברישיון CC BY-SA.
geulaquiz.com

דף קמח עמוד ב

וידבר יהוה אל משה לאמר דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות וגו׳ ב

רבי יהודה פתח **והוא כחתן יוצא מחופתו וגו׳** (תהלים יט ו) - זכאה חולקיהון דישראל דקב״ה אתרעי בהון ויהב להון אורייתא דקשוט, אילנא דחיי דביה ירית בר נש חיין להאי עלמא וחיין לעלמא דאתי. דכל מאן דאשתדל באורייתא ואחיד בה - אחיד בחיין, וכל מאן דשביק מלי דאורייתא ואתפרש מאורייתא - כאלו מתפרש מחיין. בגין דהיא חיין וכל מלוי חיין. הדא הוא דכתיב **כי חיים הם וגו׳** (משלי ד כב) . וכתיב **רפאות תהי לשרך וגו׳** (משלי ג ח) .

תא חזי אילנא דחיי אחיד מעילא לתתא. והאי שמשא דנהיר לכלא - נהורא דיליה שארי מרישא, ואתפשט בגופא דאילנא בארח מישר. תרין סטרין אחידן ביה - חד לצפון וחד לדרום. חד ימינא וחד שמאלא.

בשעתא דשמשא נהיר כמה דאתמר מההוא גופא דאילנא - אתקיף לדרועא דימינא ואנהיר בתוקפיה. ומתוקפיה נהיר שמאלא ואתכליל בנהוריה.

והוא כחתן יוצא מחפתו - מאן איהו **חפתו**? דא איהו **עטרה שעטרה לו אמו ביום חתנתו** (שיר ג יא) .

יוצא מחפתו - דא איהו רישא דכל נהורא, כמה דאת אמר בקרא דאבתריה - **מקצה השמים מוצאו** (תהלים יט ז) . דא שירותא דכלא דאקרי **מקצה השמים**, וכדין נפיק כחתן ממש כד נפיק לאערעא לכלתיה רחימתא דנפשוי ופריש דרועוי ומקבל לה. כהאי גוונא **והוא כחתן יוצא מחפתו** - אזלא שמשא ואתפשט לגבי מערב.

כיון דמערב אתקריב, סטר צפון אתער לקבליה בקדמיתא, וקריב למערב וזויג לה באתריה כמה דאתמר, דכתיב **שמאלו תחת לראשי** (שיר ח ג) . ולבתר סטר דרום דאיהו ימינא דכתיב **וימינו תחבקני**. כדין **ישיש כגבור לרוץ ארח** - לאנהרא סיהרא ואוקמוה.

תא חזי **בהעלותך את הנרות** - אלין בוצינין עלאין דכלהו נהירין כחדא מן שמשא. **(חסר כאן)**

ר׳ אבא פתח: **אשרי העם יודעי תרועה יהוה באור פניך יהלכון** (תהלים פט טז) .

האי קרא אוקמוה, אבל תא חזי זכאין אינון ישראל!

רעיא מהימנא

(אין רעיא מהימנא בדף זה)

דף קמט עמוד א

דקב״ה יהב לון אורייתא קדישא, ואוליף לון ארחוי לאתדבקא ביה ולמיטר פקודי דאורייתא למזכי בהו לעלמא דאתי, וקריב להו בשעתא דנפקו ממצרים - דהא כדין אפיק לון מרשותא אחרא וסליק לון לאתאחדא בשמיה. וכדין אקרון בני ישראל ׳בני חורין׳ מכלא - דלא יתבו תחות רשותא אחרא, וסליק לון לאחדא בשמיה דסליק על כלא דשליט על עלאין ותתאין.

ומגו רחימותא דלהון קרא לון **בני בכורי ישראל** כגוונא עלאה. ועל דא קטל כל בכור דלעילא ותתא, ושרא קטירין ואסירין דעלאין ותתאין, בגין לאפקא לון ועבד לון בני חורין מכלא. ועל דא לא בעא קב״ה לא מלאך ולא שרף אלא איהו. ועוד דהא איהו ידע לאבחנא ולמנדע כלא ולמשרי אסירין. ולאו אינון ברשותא דשליחא אחרא אלא בידיה.

תא חזי בההוא ליליא דבעא קב״ה לקטלא כל אינון בכורי כמה דאתמר, בשעתא דרמש ליליא אתו מזמרין לזמרא קמיה. אמר לון *״לאו עידן הוא! דהא שירתא אחרא מזמרין בני בארעא!״.*

בשעתא דאתפליג ליליא - אתער רוח צפון, וקב״ה כדין עבד נוקמין וישראל מזמרין ואמרין הלילא בקול רם, וכדין עבד לון בני חורין מכלא. ומלאכין עלאי וכל משריין כלהו הוו צייתין להון לקליהון דישראל. בתר דאתגזרו - רשימו לבתיהון מההוא דמא ומדמא דפסחא, בתלת רשימין - על המשקוף ועל שתי המזוזות. מאי טעמא? הא אוקמוה בגין דאיהו רשימא קדישא, ומחבלא כד איהו נפיק וחמי ההוא דמא דהוה רשים על ההוא פתחא -- חייס עלייהו דישראל. הדא הוא דכתיב **ופסח יהוה על הפתח וגו׳** (שמות יב כג) .

הכא אית לאסתכלא. אי קודשא בריך הוא אתי וקטיל בארעא דמצרים ולא שליח אחרא - רשימא דא דעל פתחא למה? והא כלא גלי קמיה!?

ותו מהו **ולא יתן המשחית**?! "ולא ישחית" מבעי ליה?!

אלא ודאי הכי הוא דכתיב **ויהו"ה הכה כל בכור** (שמות יב כט) - **ויהו"ה - הוא ובית דינו**. וההוא בי דינא הכא אשתכח.

מכאן דבכלא בעי לאחזאה עובדא בגין לאשתזבא! דהא כגוונא דא על גבי מדבחא בגין דלא אשתכח מחבלא. האי בעובדא. ובזמנא דלא אצטריך האי - כגון ראש השנה דאיהו יומא דדינא ומאריהון דלישנא בישא קיימין עלייהו דישראל - בעינן מלין צלותין ובעותין ובעינן לאחזאה עובדא כמה דאוקימנא והא אתמר. ובמה? בשופר, לאתערא שופרא אחרא. ואנן מפיקין בההוא קלא רחמי ודינא כחדא, כלא כדקא יאות, כמה דההוא שופר עלאה אפיק קלא דאיהו כללא כחדא. ולאתערא רחמי קאזלינן, ולתברא מאריהון דדינא דלא ישלטון בהאי יומא.

וכד רחמי מתערין - כלהו בוצינין עלאין נהרין מהאי גיסא ומהאי גיסא. כדין **באור פני מלך חיים** (משלי טז טו).

תא חזי בשעתא דכהנא אתכוון לאדלקא בוצינין לתתא והוה קריב קטורת בוסמין - בההוא שעתא כדין בוצינין עלאין נהרין ואתקטר כלא כחדא, וחדו וחדוותא אשתכח בכלהו עלמין. הדא הוא דכתיב **שמן וקטורת ישמח לב** (משלי כז ט).

ועל דא **בהעלותך את הנרות**.

רבי אלעזר ור' יוסי ור' יצחק הוו אזלי באורחא.

פגעו באינון טורי קרדו.

עד דהוו אזלי - זקף עינוי ר' אלעזר וחמי אינון טורי רמאי, והוו חשוכן ודחלן בדחילו.

א"ר אלעזר לאינון חברייא: *"אלו אבא הכא - לא הוה דחילנא! אבל כיון דאנן תלתא ומלי דאורייתא ביננא - דינא הכא לא אשתכח!"*

פתח ר' אלעזר ואמר: כתיב **ותנח התיבה בחדש השביעי וגו' על הרי אררט וגו'** (בראשית ח ד).

כמה חביבין מלי דאורייתא! דבכל מלה ומלה אית רזין עלאין ואורייתא כלא עלאה איקרי! ותנינן בתליסר מכילן דאורייתא **כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד - לא ללמד על עצמו יצא - אלא ללמד על הכלל כלו יצא**.

רעיא מהימנא

(אין רעיא מהימנא בדף זה)

דף קמט עמוד ב

דהא אורייתא דאיהי כללא עלאה - אע"ג דנפק מנה חד ספור בעלמא - ודאי לא אתי לאחזאה על ההוא ספור, אלא לאחזאה מלין עלאין ורזין עלאין! ולא ללמד על עצמו יצא - אלא ללמד על הכלל כלו יצא! בגין דההוא ספור דאורייתא או ההוא עובדא - אע"ג דהוא נפקא מכללא דאורייתא - לאו לאחזאה על גרמיה נפק בלבד, אלא לאחזאה על ההוא כללא עלאה דאורייתא כלא נפק!

כגון האי דכתיב **ותנח התיבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט**. ודאי האי קרא מכללא דאורייתא נפק ואתי בספור דעלמא! מאי אכפת לן אי שרי בהאי או בהאי - דהא באתר חד לישרי?! אלא ללמד על הכלל כלו יצא! וזכאין אינון ישראל דאתיהיב להו אורייתא עלאה אורייתא דקשוט! ומאן דאמר דההוא ספורא דאורייתא לאחזאה על ההוא ספור בלבד קאתי - תיפח רוחיה! דאי הכי לאו איהי אורייתא עלאה אורייתא דקשוט. אלא ודאי אורייתא קדישא עלאה איהי אורייתא דקשוט.

תא חזי מלך בשר ודם לאו יקרא דיליה הוא לאשתעי מלה דהדיוטא - כל שכן למכתב ליה. ואי סליק בדעתך דמלכא עלאה קב"ה לא הוו ליה מלין קדישין למכתב ולמעבד מנייהו אורייתא, אלא דאיהו כניש כל מלין דהדיוטין כגון מלין דעשו, מלין דהגר, מלין דלבן ביעקב, מלין דאתון, מלין דבלעם, מלין דבלק, מלין דזמרי - וכניש להו וכל שאר ספורין דכתיבין ועביד מנייהו אורייתא. אי הכי אמאי אקרי 'תורת אמת' - **תורת יהוה תמימה. עדות יהוה נאמנה. פקודי יהוה ישרים. מצות יהוה ברה. יראת יהוה טהורה. משפטי יהוה אמת**?! וכתיב **הנחמדים מזהב ומפז רב** - אלין אינון מלי דאורייתא!

אלא ודאי אורייתא קדישא עלאה איהו אורייתא דקשוט, **תורת יהוה תמימה**, וכל מלה ומלה אתייא לאחזאה מלין עלאין. דההוא מלה דההוא ספור לאו לאחזאה על גרמיה בלבד קא אתיא - אלא לאחזאה על ההוא כללא קאתי כמה דאוקימנא.

תא חזי **ותנח התיבה וגו'**. האי קרא כך איהו והא אתמר. בשעתא דדינא תלי על עלמא ודינין שריין, וקב״ה יתיב על כורסייא דדינא למידן עלמא בההוא כורסייא - כמה רשימין אתרשימו ביה ! כמה פיתקין גניזין בגויה ! בגו אחמתא דמלכא כלהו ספרים דפתיחו תמן אתגניזו. ובגין כך לא אתנשי מלה מן מלכא. והאי כורסייא לא אתקן ולא שריא אלא ב**חדש השביעי** דאיהו יומא דדינא, יומא דכל בני עלמא אתפקדון ביה. כלהו עברין קמי ההוא כרסייא. ועל דא **ותנח התבה בחדש השביעי** - בחדש השביעי ודאי ! דאיהו דינא דעלמא.

על הרי אררט - אלין מאריהון דדינין, מאריהון דיבבא ויללא. דכלהו שכיחין בההוא יומא קמי קב״ה. וכמה מארי תריסין אתערו בהאי יומא, וכלהו קיימי תחות ההוא כרסייא בדינא דעלמא. וישראל מצלאן צלותא בההוא יומא ובעאן ומתחננן קמיה, ותקעין בשופר, וקב״ה חייס עלייהו ומהפך דינא לרחמי. וכל עלאי ותתאי פתחי ואמרי **אשרי העם יודעי תרועה**.

ועל דא בעינא בההוא יומא דההוא דתקע דידע עקרא דמלה, ויכוון ביה בתרועה ויעביד מלה בחכמתא. ועל דא כתיב **אשרי העם יודעי תרועה** ולא כתיב ״תוקעי תרועה״. והא אתמר.

אזלו כל ההוא יומא.

כד רמש ליליא סליקו לחד אתר ואשכחו חד מערתא.

אמר רבי אלעזר *״ליעול חד גו מערתא אי אשתכח אתר דאיהו יתיר מתתקן״.*

עאל ר׳ יוסי וחמא מערתא אחרא בגויה, נהורא דשרגא ביה.

שמע חד קלא דהוה אמר **בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות (במדבר ח ב)** - *הכא נטלא כנסת ישראל נהורא.*

רעיא מהימנא

(אין רעיא מהימנא בדף זה)

דף קנ עמוד א

ואמא עלאה מתעטרא, וכלהו בוצינין מינה נהרין. בה תרין טופסירין דקיקין פרחין. שושבינין כלהו קטרין לגבי עלאה ומתמן לתתא.

שמע ר׳ יוסי וחדי.

אתא לגבי ר׳ אלעזר.

אמר ליה ר׳ אלעזר: *״ניעול ! דקב״ה אקדים לן האי יומא לאתרחשא לן בנסין״.*

עאלו.

כיון דעאלו חמו תרין בני נשא דהוו לעאן באורייתא.

אמר רבי אלעזר **מה יקר חסדך אלהים ובני אדם בצל כנפיך יחסיון** ! (תהלים לו ח)

קמו אלין ויתבי כלהו וחדו כלהו.

אמר רבי אלעזר: **מה יקר חסדך אלהים** דאשכחנא לכו ! חסד עבד לן קב״ה באתר דא ! השתא אדליקו בוצינין !

פתח רבי יוסי ואמר: **בהעלותך את הנרות** - **בהעלותך** ממש ! באדלקותך ! דהא כחדא אתעביד על ידא דכהנא תרין פולחנין דאינון קשורא חדא. ומאן אינון ? שמן וקטרת, כדכתיב **שמן וקטרת ישַמח לב** (משלי כז ט) דכתיב **והקטיר עליו אהרן קטרת סמים בבקר בבקר בהיטיבו את הנרת יקטירנה** (שמות ל ז) , וכתיב **ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה** (שמות ל ח) .

מאי שנא הכא **בהטיבו** ומאי שנא התם **ובהעלות** ?

אמר ר׳ יהודה: כלא חד מלה !

רבי יוסי אמר: **בהטיבו** - כמה דאת אמר **כי טובים דודיך מיין** (שיר א ב) . **טובים** - רווי חמרא, כמה דאת אמר **ונשבע לחם ונהיה טובים** (ירמיהו מד יז) .

ר׳ יהודה אמר: הטבה ממש! כמה דאת אמר **וטוב לב משתה תמיד** (משלי טו טו) . **ובהעלות** - דהא בזמנא דאתשקיין ואתרוויין משקיו דנחלא - כדין עלאין עלוין וברכן אשתכחו בכלהו וחדו בכלא. ועל דא **ובהעלות**.

רבי אחא אמר: בשעתא דעמיקא דכלא נהיר - נהיר בנחלא. ונחלא נגיד בארח מישר לאשקאה כלא. כדין כתיב **בהטיבו**, בגין דהא מעומקא דכלא נפקי. **בהעלות** - דאתי מסטרא עלאה דעמיקא דכלא דאקרי ׳מחשבה׳. וכלא חד מלה! וכדין כנסת ישראל אתברכא, וברכאן אשתכחי בכלהו עלמין.

רבי יצחק פתח: כתיב **בנה בניתי בית זבול לך מכון לשבתך עולמים** (מ״א ח יג) .
בית זבול - בית זבול ודאי! כד אתפקדו בידהא כל גנזי מלכא ושלטא בהו - כדין אקרי **בית זבול**. ורקיע חד אית דאקרי **זבול** - דהא דא אשכח לקבלא ברכאן ולסדרא כלא. והאי אקרי **בית זבול**.

תא חזי כתיב **ולזבולן אמר שמח זבולן בצאתך ויששכר באהלך** (דברים לג יח) - מלמד דאשתתפו כחדא; דא נפיק ואגח קרבא, ודא יתיב ולעי באורייתא. ודא יהיב חולקא לדא, ודא יהיב חולקא לדא.

בחולקיה דזבולון ימא, וכנסת ישראל אקרי **ים כנרת**. והכי אתחזי בגין דהא תכלת נפיק מתמן ואוקמוה. דהא לתתא כגוונא דלעילא; ים כנרת לעילא, ים כנרת לתתא. תכלת לעילא, תכלת לתתא. וכלא באתר חד! ועל דא ירית זבולון למיפק לאגחא קרבא. ומנלן דהכי הוא? דכתיב **עמים הר יקראו שם יזבחו זבחי צדק** (דברים לג יט) . **זבחי צדק** ודאי! מאי טעמא? **כי שפע ימים יינקו**.

ויששכר חולקיה באורייתא, ויהיב לזבולון חולקא דאורייתא ודאי. ועל דא אשתתפו כחדא לאתברכא זבולון מיששכר - דברכתא דאורייתא היא ברכתא דכלא.

ר׳ אבא אמר אחסנתא דאורייתא ודאי הכי הוא! ודרגא דא שתיתאה יהיב אגר אורייתא ואחסין לה לכנסת ישראל. אחסין חוורא לתכלתא. ועל דא תנינן **משיכיר בין תכלת ללבן**. דישתמודען גווני. דהא כדין אקרי **בקר**, וחוורא אתי לעלמא ותכלתא אתעבר. ועל דא כל קרבין דמלכא וכל זייני מלכא בידהא אתמנן. והא אוקימנא.

(חסר תחלת המאמר. ועיין פרשה וילך רפו א)

באר חפרוה שרים כרוה נדיבי העם (במדבר כא יח) .
באר - דא כנסת ישראל. **חפרוה שרים** - דא אבא ואמא דאולידו לה. **כרוה נדיבי העם** - אלין אבהן דכתיב **נדיבי עמים נאספו עם אלהי אברהם וגו׳**.

רעיא מהימנא

(אין רעיא מהימנא בדף זה)

דף קנ עמוד ב

בגין לאתברכא מנהון על ידא דדרגא חד. ומנו? צדיק דקאים עלה. ועל דא אמרינן כד האי באר נטלא - בסיועא דאבהן נטלא!

ואקרי **באר** ואקרי **ים**.
אקרי **באר** - בשעתא דיצחק נפק מזיינא מסטרא דאימא ואתי לאמשכא אבתרא דדא, ומלי לה. כדין אקרי ׳באר דיצחק׳ ׳באר דמרים׳. והא אוקמוה.
ים - כד אתנהרא מנהרא עלאה דאבא - כדין אקרי ׳ים׳ דנחלין אזלן לגווה, כמה דאת אמר **כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא** (קהלת א ז) .
ומיומא דגלתה כנסת ישראל בגלותא כתיב **אזלו מים מני ים** (איוב יד יא) - דא כנסת ישראל. **ונהר יחרב ויבש** - דא צדיק. ועל דא כתיב **הצדיק אבד וגו׳** (ישעיה נז א) - דהוא הוה נהר עלאה ויקירא דעייל בגווה. והוא כניש כל אינון נהרין ונחלין דנגדין מנגידו דההוא נהר קדישא דלא פסקין מימוי לעלמין, דנגיד ונפיק מעדן עלאה, והוא עייל בגווה ומלי אגמהא. ומתמן ירתין עלמין כלהו ברכן בכלא.

תא חזי בשעתא דאתברכא כנסת ישראל - עלמין כלהו אתברכן! וישראל לתתא ינקין ומתברכן בגינה. והא אוקימנא. דהיא אגנא עלייהו דישראל כמה דאתמר.

כתיב **ויסע מלאך האלהים ההלך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם ויסע עמוד הענן מפניהם ויעמד מאחריהם** (שמות יד יט) .
מלאך האלהים - דא כנסת ישראל, והא אוקימנא. דההיא שעתא בסיועא דאבהן נטלא, וכד אינון משתכחין לגבה - כלא משתכחי. ובגין כך אתמסר

באלין קראי שמא קדישא דכליל בהון אבהתא כמה דאוקימנא. חד קרא כסדרא, וחד למפרע, וחד כסדרא.

ויסע מלאך האלהים ההולך וגו׳ - דא כסדרא בגין דאברהם אשתכח הכא, וכל אינון דאתו מסטריה. ועל דא איהו כסדרא כגוונא דא:

(אמר המגיה כאן מצאתי כתוב פסוק ויסע כסדר כל אות ואות בבית אחד במרובע עם זה הלשון ותמצאם כולם בסוף חלק שני)

הכא אתעטר אברהם בעטרוי ואעטר לה לכנסת ישראל. ואלין אתוון כלהו בארח מישר למיהך ביממא דכתיב **יומם יצוה יהוה חסדו ובלילה שירה עמי** (תהלים מב ט) . ועל דא כתיב **ויסע**. אימתי נטלין במטלנייהו? הוי אימא ביממא כד נהיר שמשא.

ודא חד קרא דאיהו בשבעין ותרין אתוון.

תניינא דיצחק הכי נמי דאשתכח בע״ב אתוון לאשתכחא בדינא לגבי מצראי, ולגבי ישראל ברחמי. ועל דא כתיב **ויבא בין מחנה מצרים ובין מחנה ישראל** (שמות יד כ) - לקביל אלין ולקביל אלין. **ויהי הענן והחשך** - דהכי הוא. יומא דיצחק דעיבא הוי. עננא וחשוכא מניה הוא. ובגין כך סדורא דאתוון למפרע ולא בארח מישר, כגוונא דא:

(כאן מצאתי כתוב פסוק ויבא למפרע כל אות ואות בבית אחד במרובע עם זה הלשון)

ועל דא אתוון כלהו למפרע דכתיב **ויהי הענן והחשך**, דכיון דעאל יצחק בדינוי - **לא קרב זה אל זה** כתיב. **זה אל זה** - אינון דאתו מסטרא דאברתם - לא קריבו דא בדא; דהא לא יכלין; בגין דהאי באר אתדבקא ביצחק כמה דאת אמר **ויאר את הלילה** - דכד אתמלייא לאתחברא ביצחק לא קרב זה אל זה ולא יכיל לקרבא.

עד דאתא יעקב ואתחבר באברהם, ונטל ליצחק ושארי ליה באמצעיתא. כדין אתקשר מהימנותא דא בדא ודא בדא ואשתזיבו ישראל.

ותנינן באתר דאבהתא אשתכחי - שאר צדיקייא משתכחי גבייהו. ועל דא שמא דא סליק לסטרין אחרנין מתפרשן, אע״ג דכלהו נפקין לארחא חד.

כד נהרא האי **באר** מסטרא דיצחק ואתקשר ביה - אתעביד ימא רבא תקיפא, וגלגלין תקיפין סליקין ונחתין בזעף ורוגזא בתקיפו.

רעיא מהימנא

(אין רעיא מהימנא בדף זה)

דף קנא עמוד א

נטיל לעילא. סליק ונחית לתתא. אברהם אתי לקבליה. ומגו רוגזא וזעפא וחימתא ותקיפו - זה אל זה לא הוו מתקרבין. עד דאתא יעקב ושכיך רוגזא ומאיך ותבר גלגלי ימא. הדא הוא דכתיב **ויט משה את ידו על הים ויולך יהוה את הים ברוח קדים עזה וגו׳** (שמות יד כא) . מאי **ברוח קדים עזה**? דא רוח יעקב; **עזה** - תקיף לקבליה לתברא רוגזא דהאי ימא. **וישם את הים לחרבה ויבקעו המים** - אריק ימא מימי רוגזין, ואתפליגו מיא לסטרא דאברהם ולסטרא דיעקב. הדא הוא דכתיב **ויבקעו המים** - לסטרא דא ולסטרא דא. ועל דא אתוון כלהו בארח מישר כדקא יאות.

(כאן היה כתוב פסוק ויט כסדר כל אות ואות בבית אחד במרובע עם זה הלשון)

אלין אתוון בארח מישר בסטר דיעקב, וכל אינון דאתו מסטריה. וכד אתא יעקב אתחבר באברהם, ונטל ליצחק ושארי ליה באמצעיתא - כדין אתקשר מהימנותא; דא בדא ודא בדא. ועל דא עובדא כתקונא דשמא קדישא בזווגא דאבהן אשתמודע דאיהו קשורא חד, קשורא מהימנא, למהוי רתיכא שלימתא. ובזווגא דאבהן כחדא אתעביד כלא.

וידעין חברייא למיהך בארח מישר לאתקנא עובדין כדקא יאות. ובשמא דא קשורא דאבהן אשתכחן אורחין לדינא ולרחמי. לסיוע. לחסד. לדחילו. לאורייתא. לחיי. למותא. לטב. לביש. זכאין אינון צדיקייא דידעין אורחוי דאורייתא וידעין למיהך באורחוי דמלכא קדישא; זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי;

טבלת ויקיטקסט ממוספרת עם חישוב גימטריא

1. והו · 2. ילי · 3. סיט · 4. עלם · 5. מהש · 6. ללה · 7. אכא · 8. כהת

9. הזי · 10. אלד · 11. לאו · 12. ההע · 13. יזל · 14. מבה · 15. הרי · 16. הקם

17. לאו · 18. כלי · 19. לוו · 20. פהל · 21. נלך · 22. ייי · 23. מלה · 24. חהו

25. נתה · 26. האא · 27. ירת · 28. שאה · 29. ריי · 30. אום · 31. לכב · 32. ושר

33. יחו · 34. להח · 35. כוק · 36. מנד · 37. אני · 38. חעם · 39. רהע · 40. ייז

41. ההה · 42. מיכ · 43. וול · 44. ילה · 45. סאל · 46. ערי · 47. עשל · 48. מיה

49. והו · 50. דני · 51. החש · 52. עמם · 53. ננא · 54. נית · 55. מבה · 56. פוי

57. נמם · 58. יייל · 59. הרח · 60. מצר · 61. ומב · 62. יהה · 63. ענו · 64. מחי

65. דמב · 66. מנק · 67. איע · 68. חבו · 69. ראה · 70. יבמ · 71. היי · 72. מום

(וכאן מצאתי הע״ב שמות היוצאים מג׳ פסוקים אלו במרובע. כל שם ושם מג׳ אותיות בבית אחד. י״שר ה״פוך י״שר - וסימניך **יהי** אור. ולא הדפסתי אותו מפני יקר תפארת קדושתו)

הא אבהן במטלנין בעובדין בקשורין דמתקשרי דא בדא. וכד מתחברן כחדא - לית מאן דיקום קמייהו !

ותנינן באתר דאבהתא אשתכחו - שאר צדיקייא משתכחי גבייהו. ועל דא שמא דא סליק לסטרין אחרנין מתפרשן, אע״ג דכלהו נפקין לארחא חד.

[כאן שייך גרסינן שבעה וכו׳ שבסוף הספר סימן ח׳]

[שבעה יומין עלאין ברא קב״ה בעלמא ועלייהו שתיל ובני עלמין. הדא הוא דכתיב **כי ששת ימים עשה יהוה** (שמות לא יז) (שמות כ י) - ולא כתיב ״בששת״.

ולקבל אינון שבעה יומין עלאין ברא קב״ה בארעא שבעה זכאי קשוט לקיימא לון ולאנהרא לון - כל חד וחד לקבל יומיה. ושתיל להו כל חד וחד בדרא דאתחזי. ואינון אבהן דעלמא ! אברהם יצחק יעקב יוסף משה אהרן דוד. ואינון אקרון **הרים - הררי קדם**, דאינון תליין מאינון שבעה יומין עלאין דאמרן. שיתא יומי בראשית ושביעאה דקיימא ואזיל קמייהו. הדא הוא דכתיב **ובית דויד כאלהים** (זכריה יב ח) .

ואף על גב דאיהו שביעאה - רביעאה איהו ביומין ! ויוסף איהו שביעאה אבל כד אתכליל ביה ביוסף ויהיב ליה תפנוקא מבי מלכא - אקרי אוף איהי ׳שביעאה׳. וכולהו אחידו בה בשכינתא ברזא דשבעה. בגין דשכינתא אתקריאת **בת שבע** - בת מאימא עילאה דאיהי כללא דשבע דרגין דעֲמַה. ואיהי דרגא **דצדק**. עשיראה דאינון ספירן דאיקרי בהון קודשא בריך הוא.

ואקרי שביעאה בקרא דכתיב **לך יהוה הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים לך יהוה הממלכה** (דה״א כט יא)

ומאי טעמא ? והא רביעאה היא ליומי ! ?

אלא בגין דאיהי נטיעה בתראה דאתכלילת בשביעאה - בגין כך נטלה שמיה. וכלא חד !

וכל חד וחד מאבהן ידע ליה לקב״ה מגו דרגא דיליה ואחיד ביה בההוא דרגא. אברהם ידע ליה לקב״ה מגו חסד דאיהי מדת הגדולה, מדת החסד, ימינא דמלכא. ועל דא אחיד בה ולא שביק לה לעלמין, ועביד טיבו עם כל בני נשא ואוקמוה, דהא עובדוי סליקו ליה להאי דרגא. יצחק ידע ליה בדרגא דגבורה דאקרי **פחד יצחק** ודחיל ליה לעלמין. יעקב ידע ליה מגו דרגא דתפארת דאיהו כליל מחסד ופחד, ואקרי **אמת** ואחיד בה. הדא הוא דכתיב **תתן אמת ליעקב** (מיכה ז כ) . יוסף ידע ליה לקב״ה מגו ההיא אספקלריא דאקרי **כל** ואקרי **יסוד** ואקרי **צדיק**. ועל דא אקרי יוסף **כלכל** דכתיב **ויכלכל יוסף** (בראשית מז יב) , וכתיב **וצדיק יסוד עולם** (משלי י כה) . משה ואהרן אינון תרין כרובים דאשתמע קלא דלעילא מבינייהו. ועל דא אתיהיבת אורייתא על ידייהו. הדא הוא דכתיב **ונועדתי לך שם ודברתי אתך** (שמות כה כב) . ואינון תרין כרובין לעילא, ואינון **נצח והוד**, ואינון תרין סמכי דגופא. כגוונא דא אית לה למטרוניתא לתתא תרין כרובין תחותה דינקין מינה. ואינון עלאין ודאי **על ארון העדות** דאקרי **צדק**. ׳ארונא דסהדותא׳ - מאן **עדות**? דא יוסף. הדא הוא דכתיב **עדות ביהוסף שמו**, ואקרי **תורה שבכתב**. והאי ארונא תורה שבעל פה.

תא חזי כל אינון אבהן עלאין דאחידן לעילא רמיזין כלהו בתורה שבכתב, **תורת יהוה**. ודוד דאיהו אחיד בברייתא דאיהי תורה שבעל פה - רמיזא בדברי קבלה. ובגין כך אקרי **קבלה** - דמקבלת נהירו מתורה שבכתב דאיקרי **צדיק** ואיקרי **יוסף** ואיקרי **כל**.

ואינון תרין כרובין עלאין קיימין על ההוא סהדותא דארונא. הדא הוא דכתיב **והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ** (דה״א כט יא) . ודא איהו סיומא דשמים ומזווג להאי ארץ.

והכי הוא דכל מה שברא קודשא בריך הוא ברא לקבליה לתתא. ויוסף אקרי **עדות** - הדא הוא דכתיב **עדות ביהוסף שמו**. ועל דא שמא דיוסף שלים בכלא - לעילא ותתא. ועל דא תנינן ארון דיוסף וארון דשכינתא בהדי הדדי הוו אזלין במדברא. והוו כולי עלמא אמרי *"מה טיבן של שני ארונות הללו?"*. ומתיבין לון *"קיים זה מה שכתוב בזה"* - **קיים** ודאי ! הדא הוא דכתיב **וצדיק יסוד עולם** - איהו **קיומא** דעלמא.

אתא דוד דאיהו שביעאה דאבהן - אחיד בה בהאי **בת שבע** דאיהי **ממלכה** ולא שביק לה לעלמין. הדא הוא דכתיב **ודוד עבדי נשיא להם לעולם** (יחזקאל לז כה) , וכתיב **כסאו כשמש נגדי** (תהלים פט לז) .

וכל דא אוליף לן אורייתא. דכולהו אחידן בה בשכינתא ברזא דשבע.

תא חזי אברהם בוצינא קדמאה קדישא דעלמא כד בעא לסלקא לדרגיה לא יכיל עד דסליק ואשתמודע באינון תלת דרגין עלאין דעליה דההוא חולקא דיליה. כיון דסליק ואשתמודע ליה לקב״ה מגו אינון תלת דרגין דעם אינון שבעה דאינון **כתר עליון חכמה בינה**, ואינון שלימו דעשר ספירן דאיקרי בהו קודשא בריך הוא. וכיון דסליק באינון תלתא דאינון עתיקא ואבא ואמא דנגיד מנהון נהירו לתתא - כדין אחיד לחולקיה ההוא דרגא דתחותייהו דאינון תלתא דאקרי **חסד**

וכולהו אדביק לון מגו ההוא אספקלריא דשלטא בליליא. דבהו ודאי לא הוה בר נש דידע כלום. ועל דא תנינן **בן שלש שנים הכיר אברהם את בוראו - בן שלש** דייקא !

ותא חזי רזא דהני שלש שנים ולא פחות - בגין דשכינתא אתקריאת **בת שבע**, ולא יכיל לאתקרבא בהדה עד דסליק באינון תלת דרגין עילאין דעם אינון שבע לאשתמודעא מגוון ולאתנהרא בכל מה דאיהו לתתא. ותלת ושבע - הא עשר דרגין עלאין, רזא דשמא דקודשא בריך הוא. וכיון דהוה מתנהיר באינון תלתא - בעא לסלקא באינון שבע. ברזא דכתיב **ויצב אברהם את שבע כבשות** (בראשית כא כח) .

ורזא דא רמז לאבימלך דלא ישלטון עליהון בנוי עד דישתלמו אינון שבעה זכאי קשוט בישראל לקבל אינון שבע דרגין דלעילא. כיון דאשתלימו - יתיב עלמא תתאה כגוונא דעלמא עלאה בקיומא שלים, וייתי דוד דאיהו שבעאה ויתער להההיא בת שבע דלעילא דאיהי נקמא נוקמיהון דישראל ויתפרע מנהון.

הדא הוא דכתיב **ויהי אחרי כן ויך דוד את פלשתים ויכניעם ויקח דוד את מתג האמה מיד פלשתים** (ש״ב ח א) . מאי **ויהי אחרי כן**? בתר דאשתלימו ישראל והוו כגוונא דלעילא - כדין **ויך דוד את פלשתים וגו׳** - דהא עד השתא לא יכילו ישראל למתבר תוקפיהון. והא אתערו חבריא בההוא מתג האמה. ואוקמוה.

ותא חזי האי דרמיז ליה אברהם בכבשות הצאן ולא בעזים ולא במידי אחרינא - בגין דאינון מסטרא דחסד, מאינון ממנן דינקין מסטרא דחסד, וינקין לתתא אינון כבשים תחות שלטניהון. ואברהם אחיד לחולקיה מדת החסד. וכלא ברזא דחכמתא.

ועל דא תנינן מאן דשרי גו ענא - לא מסתכן לעלמין ! ואי איהו שארי גו עזיא ורעי לון - כמה גרדיני נימוסין יתבין לקבליה לאסטאה ! בגין דאינון מסטרא דדינא קשיא.

אבל כד אתא יצחק למגזר עמיה קָיֵם - גזר עמיה **בשבעה** - בשכינתא דאתגליא מגו ההוא בירא דכתיב **ויקרא אותה שבעה** (בראשית כו לג) .

תא חזי אברהם קרא להההיא בירא דמיין נבעין **באר שבע**. יצחק קרא ליה **שבעה**. מה בין האי להאי?

אלא בגין דיצחק אחיד לחולקיה דרגא ד**פחד** דאיהו דינא ! ועל דא אוסיף בה **ה׳**. **וה׳** בכל אתר היא מדת הדין. הדא הוא דכתיב **ויקרא אותה שבעה** - דלא עבד בחורפן כמה דעבד אבוה. וכלא ברזא דחכמתא. ואוסיף בה **ה׳** לאחזאה דאיהי חולקיה.

תא חזי כד ברא קודשא בריך הוא עלמא - ברא ליה בדינא. כיון דחזא דלא מתקיים - שיתף ביה חסד. הדא הוא דכתיב **בהבראם ביום עשות יהוה אלהים** (בראשית ב ד) . ואוקמוה **באברהם** אתקיים עלמא. בגיני כך האי בירא ביתא דעלמא על שמיה אתקרי. הדא הוא דכתיב **על כן קרא שם העיר באר שבע** (בראשית כא לא) . אף על גב דהאי בירא אתדבק ביצחק דכתיב **ויקרא אותה שבעה** - שמיה **באר שבע** סטרא דאברהם ! ולא ״באר שבעה״ ! הדא הוא דכתיב **וימינו תחבקני** (שיר ב ו) .

ותא חזי ארבעה מאינון שבעה זכאי קשוט כד בעו לאתקרבא בשכינתא ברזא ד**שבע** - כולהו ערעו בהאי באר דלא פסקו מימוי לעלמין.

אברהם כרי ליה להאי בירא בגין דאיהו אוליף לכל בני עלמא דיפלחון לקודשא בריך הוא. וכיון דכרי ליה - אפיק מיין נבעין דלא פסקין לעלמין. וכיון

דמית אברהם מה כתיב? **וְכָל הַבְּאֵרֹת אֲשֶׁר חָפְרוּ עַבְדֵי אָבִיו בִּימֵי אַבְרָהָם אָבִיו** (בראשית כו טו) - **בארת** כתיב. וחד הוה דכתיב **באר שבע**. וקרינן **בארות** - משמע דסגיאין הוו ! בגין דהאי בירא אתחזי לון לאבהן בכל דוכתא דהוו אזלין - הוה מתחזי לון כבירין סגיאין.

כיון דמליוהא פלשתים עפרא - רזא דאהדרו בני עלמא לעבודה זרה, והוה עלמא שמם דלית דידע ליה לקודשא בריך הוא. כיון דאתא יצחק מה כתיב? **וַיִּשָּׂב יצחק ויחפור את בְּאֵרֹת המים אשר חפרו בימי אברהם אביו** (בראשית כו יח) . מאי **וישב**? אלא דאתיב עלמא לתיקוניה ואוליף לון לבני עלמא דידעין ליה לקודשא בריך הוא. הדא הוא דכתיב **ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו** (בראשית כה יא) .

האי בירא ממאן הוה? ממיין דכל חיין דעלאין ותתאין וקיומיהון תליין ביה ! וחזי כלא ! הדא הוא דכתיב **ידע מה בחשוכא ונהורא עמיה שרא** (דניאל ב כב) .

ותא חזי אינון **עבדי יצחק** בגין דאינון מסטרא דדינא קשיא - כד חפרו ליה מה כתיב ביה? **שטנה**. והא אוקמוה. עד דאתא איהו ויחפור באר אחרת (בראשית כו כב) **ויקרא שמה רחובות** ודאי . אבל עבדי אביו - בגין דכלהו מסטרא דימינא אתיין - ולא הוה שטנה בעלמא ולא נפיק דינא מהאי בירא לאשטנא לון כד לא כשרין עובדיהון.

ומהאי בירא איהו פתחא למידע ליה לקודשא בריך הוא ! הדא הוא דכתיב **פתחי לי שערי צדק אבא בם אודה יה** (תהלים קיח יט) .

ועד דלא סליק יצחק מעלמא - בריך ליה ליעקב ושלחיה לחרן לאזדווגא. וכד אזיל לחרן מה כתיב? **וירא והנה באר בשדה** (בראשית כט א) . כיון דחזא יעקב יקרא דקודשא בריך הוא מגו ההוא בירא דאיקרי **באר שבע** - כדין אמר ללבן **אעברך שבע שנים ברחל בתך הקטנה** - **הקטנה** דייקא !

תא חזי לקבל אינון שבעה זכאין פקיד קודשא בריך באורייתיה לקרבא קרבן מוסף בשבעה זמנין בשתא, בגין לאוספא להו תפנוקין ועדונין מבי מלכא. אבהן ישבעון בקדמיתא ובתר כן בנין. והם שבעה זמנין ולא יתיר. **בשבתא** - לקבל צדיק יסוד עולם דאיקרי **כל** ואיקרי **שבת** - לאוספא ליה עדונין ממוחא סתימא. **ובריש ירחא** - לקבל כנסת ישראל דאתקריאת **סיהרא**, והוא דוד. **ומחמיסר יומא לירחא קדמאה** - לקבל אברהם אבוהון דאחיד במדת החסד ואקרי **ראשון**. **בירחא תליתאה בעצרת** דאתיהיבת ביה אורייתא בשבעה קולות - לקבל יעקב דאיהו תליתאי לאבהן ואחיד ב**קול** - **קול יעקב**. **ובריש שתא** - לקבל יצחק דאתיליד ביה, ואנן מדכרינן ביה עקידת יצחק, ואיהו יומא דדינא לקבל מדת הדין דאחיד בה. **וביום הכפורים** - לקבל משה דקביל ביה קודשא בריך הוא צלותיה וחס על ישראל ואהדר ליה אורייתא. **בחג הסוכות** - לקבל אהרן דבזכותיה אזלין אינון שבעה עננים דחפאן על ישראל כסוכות, ובגין כך אינון עבדין סוכה.

וכל אורייתא אית בה כמה רזין עלאין סתימין בה ! וכד אלין שבעה מתוספין בברכאן - כל עלמא בשלימו סגיאה !]

שבעה קשורין אינון דמתקשרי בהו תלת אבהן וארבע אחרנין. רישא ואמצעיתא בקשורא חדא, ואלין אינון דחפרו בירא דמיא. תניינא - **זה אל זה**, ואינון קשורא חדא בתלת יודין. תליתאה - שלימו דכל מהימנותא. רביעאה - תרין קיימין דגופא קיימא עלייהו. חמישאה - טב וביש. נהרא דנפיק אילנא דחיי ומותא עמיקתא דכלא. שתיתאה - דינא ברחמי. שביעאה - בקדמיתא אתמר בההוא רישא דאמרן.

בגין דאיהו אמצעיתא דכלא. ובגין דאיהו אמצעיתא דכלא אקרי **אני** ׳ - קיומא דכל ענפין דמתאחדן מסחרניה.

שבעה דרגין אלין - מדרגא חדא לדרגא אחרא אשתמודעא רתיכא חדא בכל אינון דמתאחדאן ביה. וכן מדרגא לדרגא. וכלהו אתנהגן אבתריה דההוא דרגא דאתפקדא עלייהו. והא אוקימנא מלי.

תא חזי בשעתא דאלין דרגין משתכחי - כל מהימנותא אשתכח ! ואלין שבעה עננין דאסחרו להו לישראל. בגין כך כד נטלא שכינתא - באבהתא נטלא. וכד אלין נטלין - כלהו דרגין אחרנין נטלין בהו. וכדין אתעטרת כנסת ישראל כדקא יאות.

תא חזי זבולן דקאמרן ירית **ים כנרת** - ים כנרת סתם. והכי אתחזי. אי הכי יהודה מה חולקא אית ביה? אלא יהודה נטל מלכותא כלא ואתאחיד ביה בכל סטרין.

רבי אלעזר אמר: האי פרשתא - הא אתמר עובדא דמנרתא ותקונהא וכל מה דבה ! אמאי הכא זמנא אחרא?

אלא כיון דנשיאים קריבו קורבנא דמדבחא וכל תקונא דאתחזי ליה - אתא קרא ואשתעי עובדא דמנרתא דהיא תקונא על ידא דאהרן. דהא לעילא מנרתא וכל בוצינין דילה - על ידא דאהרן נהרין כלא.

תא חזי מדבחא תריסר נשיאין הוו לחנכא ליה ולאתקנא ליה, והא אוקמוה, תריסר אינון שבטין לארבע סטרין ארבע דגלים. וכלהו כגוונא דלעילא !

רעיא מהימנא

(אין רעיא מהימנא בדף זה)

דף קנא עמוד ב

מנרתא אתמני בשבעה בוצינין לאדלקא על ידא דכהנא - וכלא כגוונא דלעילא. ומנרתא על את קיימא, ובניסא אתעבידת, והא אוקמוה בעובדא דמנרתא.

ומדבח פנימאה ומנרתא קיימי כחדא לחדוותא דכלא דכתיב **שמן וקטרת ישמח לב** (משלי כז ט) . ואוקימנא דתרי מדבחן הוו; חד פנימאה דכלא והאי קיימא לחדוותא, וחד לבר לקרבאה קרבנין. ומהאי פנימאה נפיק להאי דלבר. ומאן דחמי ויסתכל - ינדע חכמתא עלאה. רזא דמלה **אֲדֹנָי יְהוָה**. ועל דא לא אתקרב קטרתא אלא בשעתא דשמן אשתכח.

אשכחנא בספרא דשלמה מלכא - קטרת הוא לחדוה ולסלקא מותנא. מאי טעמא? בגין דדינא מהאי דלבר אשתכח. וחדוותא וחדו וקשורא דנהירו מההוא פנימאה דכל חידו ביה קיימא. וכד האי אתער - כל דינא אסתלק מהאי, ולא יכיל למעבד דינא. ובגין כך קטרת קיימא לבטלא מותנא. ועל דא קטרת קשירו הוא דכלא ודא אתקריב בההוא פנימאה.

זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי עלייהו כתיב **ויאמר לי עבדי אתה ישראל וגו'** (ישעיה מט ג) !

קח את הלוים מתוך בני ישראל וטהרת אתם (במדבר ח ו) הא אוקמוה דבעי לדכאה לון ולאמשכא לון לאתקשרא באתרייהו. בגין דאינון דרועא שמאלא וסטרא דדינא, וכל מאן דאתי מסטרא דדינא בעי דלא ירבי שערא בגין דאסגי דינא בעלמא. ועל דא אתתא כהאי גוונא - דלא יתחזי שערא לבר, ובעייא לאתחפייא רישה ולכסי שערהא. ואוקימנא והא אתמר. וכדין אתברכן כל אינון דאתיין מסטרא דדינא.

ועל דא בליואי כתיב **וכה תעשה להם לטהרם וגו' והעבירו תער וגו' (במדבר ח ז)** .

ואתמר, ליואי לא סלקין לאתרייהו עד דירים לון כהנא, בגין דימינא מדבר תדיר לשמאלא.

ר' שמעון אמר: ביומא דסלקין ליואי בדוכתייהו - בתרין פרים. מאי טעמא פרים? אלא אינהו כפרים לקבלא בשמאלא להאי פרה דאקרי **פרה אדומה**. כהנא - כל חילא וכל תקונא ביה תלייא! בגין דכל חילא דגופא - בדרועא ימינא קיימא. ועל דא כהנא דרועא ימינא דישראל כלהו הוי, וביה קיימא לאתקנא כלא ולאתקנא עלמא. ועם כל דא לא אשתכח בלחודוי אלא בגופא ושמאלא. וגופא עקרא הוא דכלא.

[כאן שייך מאמר והניף שבסוף הספר סימן ט"]

[והניף אהרן את הלוים תנופה לפני יהוה (במדבר ח יא)

רבי יהודה שאיל לרבי אבא: *"למה היה הכהן מניף את הלוים?"*

אמר לו: *"משל למה הדבר דומה - לתינוק כשהוא בוכה וכועס. מה עושין כדי לפייסו?"*

אמר לו רבי יהודה: *"מניפין אותו ומנענעים אות כדי לשתקו."*

אמר לו רבי אבא: יהודה יהודה! מלה זאת באה לידך ולא חקרת בה! והלא ישמעו אזניך מה שפיך מדבר! כך היא מדת הגבורה - כועסת ורוגזת דכתיב **שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרותיהם** (בראשית מט ה) , וכתיב **ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה** (בראשית מט ז) לפי שהם מתגברים ומתקשים באפם ועברתם לצאת לעשות דין לכלות ולהכרית בני העולם. אזי הכהן שהוא החסד העליון מניף אותו הצד של הלוים שהיא מדת הגבורה כדי לשכך ולשקט רוגזה וכעסה כדי שישתברו השערות מכל שוליהון ולא יתגברו ולא יתחזקו. כעין דוגמא זו הכהן שמניף את הלוים תנופה כדי שישקוט הצד של הגבורה שלהן כדי שלא יתעורר הדין בעולם.

בא רבי יהודה ונשק את ידיו.

וכשיתעוררו הדינין בעולם כל הדינים הנמצאים בכל יום ויום אברהם אבינו עליו השלום הוא דוחה אותה לחוץ ואינם עומדים לפניו. הדא הוא דכתיב **ואל זועם בכל יום** (תהלים ז) **]**

זאת אשר ללוים מבן חמש ועשרים שנה ומעלה יבוא לצבא צבא בעבדת אהל מועד (במדבר ח כד)

תא חזי ליואה בר חמש ועשרין שנין יפלח. בר חמשין שנין - סליק לדוכתיה ואתעטר. וחמש ועשרין יפלח. דהא בר נש כד סליק להאי דרגא דחמשין שנין ולהלאה - נחית מן תוקפא דאשא דביה. וכיון דאשא וחמימותא אתקרר - הא פגים להההוא אתר דאתקשר ביה.

ועוד - דקלא דזמרא לא אתקשר בהדיה כל כך. וקלא בעי דלא יתפגם אלא בעי לאתקפא ; דהא באתר דדינא תקיף קיימא ולא בחלשא. ובגין כך לא בעי לאחזאה חולשתא כלל בכל סטרין.

זכאה הוא בר נש דאשתדל באורייתא וינדע אורחוי דקב״ה ולא סטי לימינא ולשמאלא דכתיב **כי ישרים דרכי יהוה** (הושע יד י) :

וידבר יהוה אל משה במדבר סיני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים בחדש הראשון לאמר (במדבר ט א) .

אמר ר׳ אבא: מאי טעמא אזהר להון הכא על פסחא, והא אתמר להו במצרים ; ?

אלא **בשנה השנית** הוה - דישראל חשיבו דהא פסח לאו איהו אלא במצרים, וכיון דעבדו ליה זמנא חדא במצרים חשיבו דלא אצטריך יתיר. אתא קב״ה ואזהר לון עליה דלא יחשבון דהא קא עבר זמניה במצרים ולא יצטריך.

רעיא מהימנא

(אין רעיא מהימנא בדף זה)

דף קנב עמוד א

בגין כך **במדבר סיני בשנה השנית** - לאתקנא להו לדרי דרין. ואע״ג דהא אזהר להו במצרים - השתא פקיד לון זמנא אחרא בההוא אתר דכל פקודין דאורייתא ביה אתיהיבו. ועל דא **בשנה השנית**.

מאי **בשנה השנית בחדש הראשון** ? אלא רזא עלאה היא ; חד שנה וחד חדש. מה בין האי להאי ? חדש - דא סיהרא. שנה - דא שמשא דנהיר לסיהרא. וכדין הוה בזמנא דכל פקודין דאורייתא אתמסרו ביה.

רבי שמעון אמר: ווי להההוא בר נש דאמר דהא אורייתא אתא לאחזאה ספורין בעלמא ומלין דהדיוטי ; דאי הכי אפילו בזמנא דא אנן יכלין למעבד אורייתא במלין דהדיוטי ובשבחא יתיר מכלהו ; אי לאחזאה מלה דעלמא - אפילו אינון קפסירי דעלמא אית בינייהו מלין עלאין יתיר - אי הכי נזיל אבתרייהו ונעביד מנייהו אורייתא כהאי גוונא ; אלא כל מלין דאורייתא מלין עלאין אינון ורזין עלאין ;

תא חזי עלמא עלאה ועלמא תתאה בחד מתקלא אתקלו. ישראל לתתא, מלאכי עלאי לעילא. מלאכי עלאי כתיב בהו **עושה מלאכיו רוחות** (תהלים קד ד) - בשעתא דנחתין לתתא מתלבשי בלבושא דהאי עלמא ; ואי לאו מתלבשי בלבושא כגוונא דהאי עלמא - לא יכלין למיקם בהאי עלמא ולא סביל לון עלמא. ואי במלאכי כך - אורייתא דברא להו וברא עלמין כלהו וקיימין בגינה - על אחת כמה וכמה ; כיון דנחתת להאי עלמא - אי לאו דמתלבשא בהני לבושין דהאי עלמא - לא יכיל עלמא למסבל ;

ועל דא האי ספור דאורייתא - לבושא דאורייתא איהו ; מאן דחשיב דההוא לבושא איהו אורייתא ממש ולא מלה אחרא - תיפח רוחיה ולא יהא ליה חולקא בעלמא דאתי ; בגין כך אמר דוד **גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך** (תהלים קיט יח) - מה דתחות לבושה דאורייתא.

תא חזי אית לבושא דאתחזי לכלא, ואינון טפשין כד חמאן לבר נש בלבושא דאתחזי לון שפירא - לא מסתכלין יתיר. חשיבו דההוא לבושא - גופא ; חשיבותא דגופא - נשמתא ;

כהאי גוונא אורייתא - אית לה גופא ואינון פקודי אורייתא דאקרון ׳גופי תורה׳. האי גופא מתלבשא בלבושין דאינון ספורין דהאי עלמא. טפשין דעלמא לא מסתכלי אלא בההוא לבושא דאיהו ספור דאורייתא ולא ידעי יתיר, ולא מסתכלי במה דאיהו תחות ההוא לבושא. אינון דידעין יתיר - לא מסתכלן בלבושא אלא בגופא דאיהו תחות ההוא לבושא. חכימין עבדי דמלכא עלאה, אינון דקיימו בטורא דסיני - לא מסתכלי אלא בנשמתא דאיהי עקרא דכלא, אורייתא ממש. ולזמנא דאתי זמינין לאסתכלא בנשמתא דנשמתא דאורייתא ;

תא חזי הכי נמי לעילא ; אית לבושא, וגופא, ונשמתא, ונשמתא לנשמתא ; שמיא וחיליהון - אלין אינון לבושא. וכנסת ישראל - דא גופא דמקבלא לנשמתא דאיהי תפארת ישראל, ועל דא איהו גופא לנשמתא. נשמתא דאמרן - דא תפארת ישראל דאיהי אורייתא ממש. ונשמתא לנשמתא - דא איהו

עתיקא קדישא.

וכלא אחיד דא בדא!

ווי לאינון חייביא דאמרי דאורייתא לאו איהי אלא ספורא בעלמא, ואינון מסתכלי בלבושא דא ולא יתיר!

זכאין אינון צדיקייא דמסתכלי באורייתא כדקא יאות! חמרא לא יתיב אלא בקנקן - כך אורייתא לא יתיב אלא בלבושא דא. ועל דא לא בעי לאסתכלא אלא במה דאית תחות לבושא. ועל דא כל אינון מלין וכל אינון ספורין - לבושין אינון!

וַיַּעשו את בני ישראל את הַפֶּסח במועדו (במדבר ט ב) . מאי **ויעשו**? אמר רבי יוסי הא אתמר כל מאן דאחזי עובדא לתתא כדקא יאות - כאילו עביד ליה לעילא! דהא בגיניה אתער ההוא מלה כביכול כאילו הוא עביד ליה. והא אתמר.

רעיא מהימנא

(אין רעיא מהימנא בדף זה)

דף קנב עמוד ב

איש איש כי יהיה טמא וגו׳ (במדבר ט י) - **איש איש** תרי זמני אמאי? אלא איש דהוא איש ויתחזי לקבלא נשמתא עלאה, והוא פגים גרמיה דלא שרייא עלוי נשמתא עלאה. מאי טעמא? בגין דאיהו גרים והוא מסאב ליה לגרמיה. ועל דא **איש איש** - איש דיתחזי למהוי ׳איש׳, והוא מסאב גרמיה דלא ישרי עלוי קדושה דלעילא.

או בדרך רָחקָה - דא איהו חד מעשרה דאינון נקודים באורייתא. וכולהו אתיין לאחזאה מלה!

מאי **בדרך רחוקה**? בגין דבר נש דאיהו מסאיב גרמיה - מסאבין ליה לעילא. כיון דמסאבין ליה לעילא - הא איהו **בדרך רחוקה** מההוא אתר וארחא דזרעא דישראל אחידן ביה. הא בדרך רחוקה אחיד! דאתרחק מלמקרב לכון ולאתקשרא בכון כמה דאתון מתקשרין.

אמר רבי יצחק: והא כתיב **כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה** - דאתחזי תרין מלין, משמע דכתיב **או**!?

אמר ר׳ יוסי: כאן עד לא מסאבין ליה, כאן בתר דמסאבין ליה. ומשמע אפילו האי או האי - לא ישרי עלוי קדושה דלעילא ולא יעבדון פסחא בזמנא דישראל עבדין ליה.

ואי תימא הא בירחא תניינא עביד אי לא מתקן גרמיה! -- לא! אלא כיון דמתדכי ומתקן גרמיה - הא ירחא תניינא למעבד פסחא. מכאן כל בר נש דמדכי גרמיה - מדכאן ליה.

דאי תימא דבדרגא עלאה יתיר קאים בירחא תניינא -- לאו הכי! דהא ישראל זרעא קדישא דעבדו פסחא בזמניה נטלו ליה לסיהרא ולשמשא כחד, ומאן דנטיל יסודא בקדמיתא נטיל בניינא. מאי יסודא? לא תימא יסודא עלאה דצדיקא דעלמא. אלא יסודא דאבן טבא! כמה דאת אמר **אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה** (תהלים קיח כב) . והאי הוא אבן דשארי עליה מאן דשארי.

אמר רבי יהודה: ודאי כלא נטיל אפילו בירחא תניינא, אבל לאו איהו כמאן דנטיל ליה בזמניה.

מאי טעמא?

דא דנטיל פסחא בזמניה נטיל מתתא לעילא ולא נחית, בגין דמעלין בקדש ולא מורידין.

רעיא מהימנא

פקודא [ל׳] למעבד פסח שני על אינון דלא יכילו או דאסתאבו במסאבו אחרא.

אי רזא דפסח רזא דמהימנותא - דישראל עאלין בה שלטא בניסן וכדין איהו זמנא לחדוה - איך יכלין אלין דלא יכילו או דאסתאבו למעבד בירחא תניינא דהא אעבר זמנא!?

אלא כיון דכנסת ישראל מתעטרא בעטרהא בניסן - לא אתעדיאת כתרהא ועטרהא מינה תלתין יומין. וכל אינון תלתין יומין מן יומא דנפקו ישראל מפסח - יתבא מטרוניתא בעטרהא וכל חילהא בחדוה. מאן דבעי למחמי למטרוניתא יכיל למחמי. כרוזא כריז *״כל מאן דלא יכיל למחמי מטרוניתא - ייתי ויחמי עד לא ינעלון תרעיה!״*

אימתי כרוזא כריז ? בארבעה עשר לירחא תניינא. דהא מתמן עד שבעה יומין תרעין פתיחן. מכאן ולהלאה - ינעלון תרעי. ועל דא פסח שני. (עד כאן)

(**פקודא דא לספור ספירת העומר** - א)

פקודא דא שחיטת הפסח בזמנו. ואבתריה פסח ראשון ופסח שני לאכול אותן כמשפטן. וטמאים להיות נדחים לפסח שני דאיהו פקודא תליתאה

תנאין ואמוראין !

אית בני נשא כחולין דטהרה מסטרא דמיכאל,

וכחולין דהקדש כגון בשר קדש ואינון מסטרא דגבריאל.

כהן ולוי.

ואית בני נשא דאינון כיומין טבין ואינון קדש קדשים.

שכינתא איהי פסח ראשון מימינא. פסח שני משמאלא. פסח ראשון מימינא - דתמן חכמה. פסח שני משמאלא - דתמן בינה. ובגין דבגבורה מתעברין כל אשין נוכראין דאינון כקש ותבן לגבי אש דגבורה - טמאים נדחים לפסח שני. וכל טומאת נדה ומצורע וזב וזבה ויולדת - באשא דגבורה איהו שורף. דנשמתא איהו מאנא דקודשא בריך הוא ואיהו לא שרי בה עד דאתלבנת באשא דגבורה דכתיב **הלא כה דברי כאש נאם יהו״ה** (ירמיהו כג כט) . ובהאי אשא - אם ברזל הוא מתפוצץ ואם אבן הוא נמוח.

ובימינא דתמן תורה שבכתב דאיהי מים - **וטהרה ממקור דמיה** (ויקרא יב ז) , ואתדכי בה מצורע וטמא מת וזב וטמא בכל מיני שרץ.

דף קנג עמוד א

ודא דנטיל בתר זמניה נחית מעילא לתתא. בגין כך שוין בכלא, ולא שוין. דדא סליק ולא נחית, ודא נחית ולא סליק. בגין כך מאן דמקרב פסחא בזמניה - שבחא יתיר אית ליה.

זכאין אינון ישראל דזכאן בכלא, דזכאן באורייתא ! וכל מאן דזכי באורייתא - זכי ליה בשמא קדישא ! זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי !

רעיא מהימנא

הדא הוא דכתיב **וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וגו׳** (יחזקאל לו כה) , מעמודא דאמצעיתא.

מאנא - אתיחדת בבעלה דאיהי אתתא. בתר דאתקדשת בשמאלא ואתדכאת במי מקוה בימינא. ואומרים על מאני דפסחא, **כלים שנשתמשו בהן בצונן - מטבילן בצונן והן טהורים**. אינון נשמתין דאינון מסטרא דרחמי ואינון רחמנים, מארי חנא וחסדא -- לא צריכין לאדכאה במים פושרים כבינוניים. כל שכן בחמי חמין דבהון מתדכין רשעים גמורים דמחממין גרמייהו באשא דיצר הרע, ועלייהו אתמר **כל דבר אשר יבא באש** (במדבר לא כג) - בגין דזוהמא דילהון נפישא. אבל צדיקים גמורין בצונן, דעלייהו אתמר **כל המשים ריוח בין הדבקים מצננים ליה גיהנם**.

ואי נשמתין חמריים דאינון כמאני חרס - שבירתן זו היא טהרתן. כמה דאת אמר **נשברו - נטהרו**. ורזא דמלה **זבחי אלהים רוח נשברה וגו׳** (תהלים נא יט) . אבל אינון דמשתדלין באורייתא דבכתב ובאורייתא דבעל פה, דאינון אש ומים, ואינון דמשתדלין ברזא דאורייתא דאיהו אור דכתיב בה **ותורה אור** - באורייתא אינון מתדכין בה !

ועוד בפרק הרואה : הרואה תמרים בחלום - תמו עונותיו. הדא הוא דכתיב **תם עונך בת ציון** (איכה ד כב) .

בגין ד**תמרים** - ביה **תם** - דרגא דיעקב דאתמר ביה **ויעקב איש תם** (בראשית כה כז) . חובין - **מרים**. ועל דא **תמרים** - תמן **תם** ותמן **מר**.

הכא רמיז **וימתקו המים** (שמות טו כה) . הדא הוא דכתיב **ויורהו יהו״ה עץ וימתקו המים**. מהכא - מאן דאשתדל באורייתא דאיהו ׳עץ׳ - חובין דיליה דאתמר בהון **וימררו את חייהם בעבודה קשה** (שמות א יד) - קודשא בריך הוא מחיל ליה ויתחזרון מתיקין. דיומין ייתון דיתקיים בהו כמפקנו דמצרים דאתמר ביה **וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא** (שמות א ו) . ובגלותא בתראה לית מיתה אלא עוני, דעני חשוב כמת. לקיים בהון **והשארתי בקרבך עם עני ודל וחסו בשם יהו״ה** (צפניה ג יב) , לאתקיימא בהון **ואת עם עני תושיע** (תהלים יח כח) .

ואלין עתירין דישתארון בהון - יתקיים בהון **נרפים אתם נרפים** (שמות ה יז) - נרפים הם באורייתא ! נרפים הם למעבד טיבו עם מארי תורה ואנשי חיל המסובבים מעיר לעיר ולא יחוננו. ונרפים הם בכובד המס. דאי תימא כבדין אינון בכובד המס ולא עבדין טיבו - בגין דא **תכבד העבודה על האנשים**

ויעשו בה - דכובד המס עלייהו !

ואל ישעו בדברי שקר - דאינון משקרין ואמרין דכובד המס עלייהו ובגין דא לא יעבדון טיבו. אינון משקרן במילולייהו ואמרין דמהכובד דתכבד עלייהו, **תבן אין ניתן** (שמות ה ז) , ממונא דשקרא, דביה טענין לקודשא ברוך הוא, ובגין דלא ישעון ביה, ולא חסו בשם יהו״ה - **אין נתן לעבדיך**.

ואלין דאית לון טמיר וגניז ממונא מלגו דאיהו **תוכן** - כגון תוך האוצר ותיבה, אתקיים בהו **ותוכן לבנים תתנו**, ודא כספים לבנים דיהון בההוא דרא. בההוא זמנא **שם שם לו חוק ומשפט**, ואינון מארי משנה. אוף הכא **ויבאו מרתה** (שמות טו כג) - אתהדר לון אורייתא דבעל פה מרה, בדחקין סגיאין בעניותא, דיתקיים בהו **וימררו את חייהם בעבודה קשה** - זו קושיה. **בחומר** - דא קל וחומר. **ובלבנים** - דא לבון הלכה. **ובכל עבודה בשדה** - דא ברייתא. **את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך** - דא תיקו.

ורעיא מהימנא ! תמן אתקיים בך **שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו** (שמות טו כה) ! ובהאי עץ הדעת טוב ורע דאיהו איסור והיתר, ובאינון רזין דאתגליין על ידך - **וימתקו המים** - כמלח דממתקת בשרא. הכי יתמתקון ברזייא דאתגליין על ידך כל אינון קושיין ומחלוקות ; דמיין מרירן דאורייתא דבעל פה - אתהדרו מתיקן מי אורייתא. ויסורין דילך ברזין אלין דאתגליין על ידך - יהון לך מתיקין, ויהדרון לך כל דחקין דילך כחלמין דעברין. **וחלם** בהיפוך אתוון **מלח** - דממתקת ית בשרא - אוף יסורין ממתקים כמה דאוקמוה.

ולרשעים מתהדרן יסורין **מלח סדומית** דאיהי מסמא את העינים, לקיימא בהו **ועיני רשעים תכלינה כ**.

דף קנג עמוד ב

וביום הקים את המשכן (במדבר ט טו) .

ר׳ חייא פתח **פְּזַר נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד קרנו תרום בכבוד** (תהלים קיב ט) .

פזר נתן לאביונים - מאי **פְּזַר** ? כמה דאת אמר **יש מפזר ונוסף עוד**

(משלי יא כד) . יכול פזור בעלמא ?

קמ״ל **פזר נתן לאביונים** - כיון דיהיב למסכני האי פזורא יאות.

מאי **ונוסף עוד** ?

בכלא ! **ונוסף עוד** - בעותרא ! **ונוסף עוד** - בחיי !

האי קרא הכי מבעי ליה : ״יש מפזר **ויוסף עוד**״ ! מאי **ונוסף** ?

אלא ההוא אתר דשרי ביה מיתה - הוא גרים ליה דיתוסף מחיים דלעילא לאוספא ליה.

אמר רבי יהודה אמר רבי חייא : קרא אסהיד דכל מאן דיהיב למסכני - אתער אילנא דחיי לאוספא להההיא אילנא דמותא, וכדין אשתכח חיים וחדו לעילא. ובר נש דגרים דא בשעתא דאצטריך ליה - ההוא אילנא דחיי קאים עליה וההוא אילנא דמותא אגין עלוי. ובגין כך **ונוסף עוד**.

רעיא מהימנא

ואינון ערב רב רשיעייא דיתקיים בהו בההוא זמנא **יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים והרשיעו רשעים** (דניאל יב י) .

יתלבנו - אינון מארי משנה, **ויצרפו** אינון זרעא קדישא דשאר עמא. הדא הוא דכתיב **וצרפתים כצרוף את הכסף** (זכריה יג ט) . **והרשיעו רשעים** - אינון ערב רב.

והמשכילים יבנו - אינון מארי קבלה דאתמר בהון **והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע** (דניאל יב ג) - אלין אינון דקא משתדלין בזהר דא דאקרי **ספר הזהר** דאיהו כתיבת נח דמתכנשין בה שנים בעיר ושבע ממלכותא, ולזמנין אחד מעיר ושנים ממשפחה, דבהון יתקיים **כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו** (שמות א כב) . ודא אורה דספרא דא. וכולא על סיבה דילך !

ומאן גרים דא ? -- עורב !

דאנת תהא בההוא זמנא כיונה דשליח אחרא דאקרי בשמך, כעורב דאשתלח בקדמיתא ולא אתהדר בשליחותא, דאשתדל בשקצים דאתמר בהון עמי

הארץ שקץ, בגין ממונא דלהון, ולא אשתדל בשליחותיה לאהדרא לצדיקייא בתיובתא, כאילו לא עביד שליחותא דמאריה. ובך יתקיים רזא דיונה, דעאל בעמקין דתהומי ימא - הכי תיעול אנת בעמיקו דתהומי אורייתא. הדא הוא דכתיב **ותשליכני מצולה בלבב ימים**. **ד**.

ויהון חכמה חסד נצח לימין דבגינייהו אמר דוד **ימין יהו״ה עושה חיל, ימין יהו״ה רוממה, ימין יהו״ה עושה חיל**. ותלת משמאלא יתקשרון כחדא דאינון בינה גבורה הוד. ותלת דרגין דאמצעיתא - כתר תפארת יסוד, דאחידן בימינא ושמאלא. ובגין דחזא לך נביא מתקשר בתלת דרגין דאמצעיתא - פתח עלך האי קרא **הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד** (ישעיהו נב יג) . ובגין דאנת תהא אחיד בתרין משיחין, אמר דוד על תלת ימינין דמשיח בן דוד **ימין יהו״ה** תלת זמנין.

לקביל תלת שמאלין דאחיד בהון משיח בן אפרים אמר מסטרא דחד שמאלא גבורה **לא אמות**, **כי אחיה** מסטרא דשמאלא דהוד דילך דאתמר ביה ונתן ההוד למשה, אתייהיב בך מסטרא דבינה בגין דביה הוית אנת חרב ויבש בכלא, בגין משיח בן אפרים. באורייתך, בנביאותך עליה, בגופך דסבילת כמה מיני יסורין בגין דלא ימות הוא. ובעית רחמי עליה. אתמר ביה **כי אחיה** מסטרא דבינה. ובגין דא **לא אמות** מסטרא דגבורה, **כי אחיה** מסטרא דבינה אילנא דחיי דאתגבר עליה קריאת שמע של שחרית וקשיר ליה בקשורא דתפילין בימינא דאברהם דאיהו שחרית.

ואספר מעשי יה - מסטרא דהוד, **יסור יסרני יה** - חכמה ובינה מימינא ומשמאלא, בתלת ימינין ותלת שמאלין. **ולמות לא נתנני** - עמודא דאמצעיתא בתלת דכליל כתר וצדיק ואיהו **בן יה**. ומיד יקום **ו׳ לה׳ ביה** בימינא ושמאלא, ברחמי ותחנוני, בכמה פיוסים לה ולבנהא. הדא הוא דכתיב **ביום ההוא אקים את סוכת דוד הנופלת**. ובגין דא אמר נביא **בבכי יבאו ובתחנונים אובילם** (ירמיהו לא ח) .

קם רעיא מהימנא ונשיק ליה ובריך ליה. ואמר *״ודאי שליחא דמארך אנת לגבן ! ״.*

פתחו תנאין ואמוראין ואמרו *״רעיא מהימנא ! אנת הוית ידע כל דא, ועל ידך היא אתגלייא, אבל בענוה דילך דאתמר בך* ***והאיש משה ענו מאד*** *(במדבר יב ג) - באלין אתרין דאנת מתבייש לאחזקא טיבו לגבך - מני קודשא בריך הוא לן ולבוצינא קדישא למהוי בידך ובפומך באלין אתרין ״.*

(עד כאן רעיא מהימנא)

[כאן מופיע בדפוס עח א - פקודא בתר דא וכו׳. ולא מובן למה הכוונה כי אין רעיא מהימנא בזהר חלק ג עח א. וצע״ע. ויקיעורך]

דף קנד עמוד א

צדקתו עומדת לעד - מאי **עומדת לעד**? עומדת עליה דבר נש לזמנא ליה קיומא וחיים. כמה דאיהו יהיב ליה חיים ואתער לגבי חיין - הכי נמי יהבין ליה. ואינון תרי אילנין קיימין עליה לשיזבא ליה ולאוספא ליה חיין.

קרנו תרום בכבוד (תהלים קיב י) - תא חזי עלמא דאמרן ההוא קרן - **תרום**. ובמה? **בכבוד** דלעילא.

דהאי בר נש גרים לחברא לון כחדא ולארקא ברכאן לעילא ותתא.

רבי אבא אמר בכל זמנא דמשכנא אתקם בעובדיהון דבני נשא - כדין ההוא יומא יומא דחדווה דכלא, ומשח רבות קדישא אתרק בהנהו בוצינין, ונהרין כלהו. מאן דגרים דא - גרים ליה דישתזיב בהאי עלמא ויהא ליה חיים בעלמא דאתי. הדא הוא דכתיב **וצדקה תציל ממות** (משלי י ב) , וכתיב **וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום** (משלי ד יח) .

עשה לך שתי חצוצרות כסף וגו׳ (במדבר י ב) .

רבי שמעון פתח **ובלכת החיות ילכו האופנים אצלם ובהנשא החיות מעל הארץ ינשאו האופנים** (יחזקאל א יט) . **ובלכת החיות** - בקוזפירא דלעילא הוו אזלי. דאי תימא דהאי לעילא לעילא -- לאו ! לתתא ! אלא כגוונא ״האי מקמי אנפין והאי לבתר אנפין׳.

זיקא מארבע זיקין בארבע מדורין ובארבע סטרין, בזיוון דאתברון, בקולמיטין דאנפין נהירין. בגין כך כעין **כמראה החיות** - דאינון ארבע זויין דגלין פרישן.

אריה נשר שור. אדם - דכליל כלהו ד׳ מלאכין, דשלטין וכלילן כלא.

דגלא קדמאה - משריא מזיינא **אריה. מיכאל**. רשים בפרישו דגלא פרישא לימינא.

מזרח - שירותא דשמשא אזיל במטלנוי בנהירו.

תרין ממנן תחות ידיה - **יופיאל צדקיאל**.

חד לאורתא וחד למיהך בשוקא דאזיל.

כד אלין נטלין - נטלין כמה משריין מזיינין מסטרא דימינא. וכלא חד לסטרא שמאלא ; שמשא אזיל ונהיר ומעטר להו. אלף ורבוון ממנן תחותוי וכלהו בדחילו באימתא בזיע ברתת.

אריה אושיט ידיה ימינא - כניש לכל חילוי לגביה. תלת מאה ושבעין אלף אריוותא סוחרניה דההוא ארי״ה, ואיהו בינייהו באמצעיתא.

כד געי האי אריה - מזדעזען רקיעין וכל חילין ומשריין מזדעזעין מדחילו דיליה ; מההוא קלא נהר די נור מתלהטא ונחית באלף וחמש מאה דרגין דגיהנם לתתא. כדין כלהו חייבין דגיהנם מזדעזען ומלהטן אשא. ועל דא כתיב **אריה שאג מי לא יירא** (עמוס ג ח) .

געי תניינות - תלת מאה ושבעין אלף אריוותא כלהו געאן.

אושיט ידיה שמאלא - כל מאריהון דדינא לתתא דחלין ואתכפיין תחות ההוא ידא. וההוא ידא פשיט עלייהו וכלהו תחותיה, כמה דאת אמר **ידך בעורף אויביך** (בראשית מט ח) .

ארבע גדפין לכל חד וחד. מאשא חוורא כלהו מלהטין. כל אפין דחזור ושושן בחוורתא דההוא אשא שקיען.

ארבע אנפין לכל חד וחד לארבע סטרין - כלהו נהירין בחוורא דשמשא. חד לסטר מזרח - נהיר בחדו, וחד לסטר מערב - דא כניש נהוריה, וחד לסטר צפון - חשוך בלא נהירו, כצלא דשמשא לגבי שמשא ; צלא חשוך, שמשא נהיר. בגין דשמשא וצלא - ימינא ושמאלא, ואזלא כחדא.

חושבן דאזלין עמיה - כל אינון דנטלין זיינא. וכלהו מימינא ומשמאלא בתלת רישין. רישא חדא דיליה - 74,600 (במדבר א כז) - אלין אינון רישא חד נפקי חילא בימינא דאיהו ארים עלייהו. בר כל אינון ממנן דלתתא תחות אלין. שלטונין אלין על אלין, דרגין תתאין עם עלאין, דלית לון חושבנא.

רישא תניינא - דאזיל ברישא קדמאה. חושבן דיליה 54,400 (במדבר א כט) , בר כל אלין ממנן דתחותיה לארבע סטרין דלית לון חושבנא.

רעיא מהימנא

(אין רעיא מהימנא בדף זה)

דף קנד עמוד ב

רישא תליתאה דאזיל בתרייהו - 57,400 (במדבר א לא) .

כגוונא דנטיל ימינא - הכי נמי נטיל שמאלא ; הכי נמי מקמייהו, הכי נמי מבתרייהו ;

כיון דנטיל האי קדמאה - **והורד המשכן** (במדבר י יז) - וכלהו ליואי אמרי שירתא. מארי דתושבחן כלהו מסטריה. כדין **כי רוח החיה באופנים** (יחזקאל א כ) כתיב.

דגלא תניינא - משרייא מזיינא **נשר אוריאל דרום**.

תרי ממנן עמיה - **שמשיאל חסדיאל**.

האי נשר סליק וכל מאריהון דגדפין מקמיה. כמה משריין סלקין בכל סטרין ; כל חד וחד בתוקפא דשמשא. רוחא דרוחא פנימאה נפיק, וההוא רוחא מטי להאי נשר וסליק אברוי ומכסייא לגופא, כמה דאת אמר **המבינתך יאבד נץ יפרוש כנפיו לתימן** (איוב לט כו) . כגוונא, כדוגמא, כעין. **כנשר יעיר קנו** (דברים לב יא) .

האי נשר - נץ בהדיה. יונה בהדיה נץ. וכל מארי דגדפין כלהו מצפצפן וחדאן.

חד מסטרא קמיה סליק מתתא לעילא. כמה ציפרין נחתין ועאלין, מצפצפן וחדאן, אזלין ושאטין.

כד נטיל - אושיט גדפא ימינא, כניש לכל חילוי - תלת מאה וחמשין אלף מארי דגדפין בתרי גופי - **נשר ואריה** כחדא.

ארים קלא - כלהו אחרנין סלקין ונחתין מצפצפן מסטרייהו מכמה דרגין.

תלת רישין אינון כחדא במשריין אלין, וכלהו בחד חושבן, וחושבן דאלין רישין. רישא חדא - 46,500 (במדבר א כא) . רישא תנינא - 59,300 (במדבר א כג) . רישא תליתאה - 45,650 (במדבר א כה) .

מאלין תרי סטרין נפקי תרין כרוזי דאזלי מקמי כלהו משריין. כד אלין תרי מכריזי - כל חילין וכל משריין חיוון זעירין עם רברבן כלהו מתכנשי. מאן חמי נטילא דכלהו רקיעין ! כולהו נטלין במטולא במשריין לקמיה דההוא משכנא !

בשעתא דחד מנייהו, ההוא דאתי מסטרא דאריה, פשיט קלא בגין דלא יזדעזעון כל אינון קלין - כדין מתכנשין כל אינון משריין. בשעתא דאחרא קרי - מתבר קלא ולא פשיט. כל אינון משריין דהאי נשר כלהו מתכנשו לנטלא במטלנייהו.

לקביל אינון - **שתי חצוצרות כסף**.

כגוונא דא כלא לתתא.

תא חזי כד אלין נטלין מה כתיב ? **ובלכת החיות ילכו האופנים אצלם** (יחזקאל א יט) - אינון דמתכנשו לגביהו כגוונא דרישא אסתכל - הכי נמי כלהו.

דגלא תליתאה - שור, גבריאל, צפון.

תרין ממנן עמיה - **קפציאל חזקיאל**.

האי שור מסטרא דשמאלא. קרנוי סלקין בין תרין עינוי. רגיז באסתכלותא. עיינין מלהטן כאשא דנור דליק. נגח ורפסא ברגלוי ולא חייס.

כד געי האי שור - נפקין מנוקבא דתהומא רבא כמה חבילי טריקין. כלהו גענן ושטאן קמיה. וחימתא ואחמתא דכל חובין תלייא קמיה - דהא כל חובי עלמא כלהו בספרא סליקין וכתיבין.

שבעה נהרי דאשא נגדין קמיה. כד צחי - אזיל לגבי ההוא נהר דינור ושאיב ליה בגמיעא חדא, וההוא נהר אתמלי כדבקדמיתא ולא כדיב.

כל אינון חיילין שאבין ׳אשא אכלא אשא׳. ואלמלא דמסטרא דאריה נפיק חד נהרא דמייא דמכבין גחלתייהו - לא יכל עלמא למסבל !

חשוכא דשמשא תמן אשתכח. לא אשתכח נהירו. כמה גרדיני נמוסין אזלין ושטאן בחשוכא, וההוא נהר דדליק בסטרא דא - נורא אוכמא חשוך.

ואי תימא דלא אית אשא חוורא, אשא אוכמא, אשא סומקא, אשא דתרי גווני -- לא תימא ! דהא ודאי הכי הוא ! ועם כל דא לעילא לעילא הכי אשתכח, ומתמן נגיד לאלין תתאי.

תנינן : אורייתא במה אשתכחת ? אשא חוורא, ואשא אוכמא על גבי אשא חוורא. בתרי אשי אשתכחת אורייתא !

תא חזי אשא חדא הוא והאי אתפלג לארבעה.

רעיא מהימנא

(אין רעיא מהימנא בדף זה)

דף קנה עמוד א

מיא - חדא איהו - והאי אתפליג לארבע !

רוחא - חדא איהו - והאי אתפליג לארבע !

תלת רישין אשתכחו במשריין אלין. חושבן דלהון : רישא חדא - 62,700. רישא תניינא - 41,500. רישא תליתאה - 53,400.

בר כל אינון דרגין אחרנין דאתפרשן בסטרייהו ולית לון חושבנא.

כלהו דרגין על דרגין - בר כמה גרדיני נמוסין דאינון לתתא חציפין ככלבא נשכין כחמרא.

ווי מאן דאשתכח גבייהו !

ודינא דלהון בסטרא רביעאה.

דגלא רביעאה - אדם, רפאל, מערב.

בהדיה אסוותא.

בסטרא דאדם אתכליל דינא עלאה - עליה אתסי.

האי אחיד בקרנוי דשור כד מבעי לאעלא לון לתהומא רבא, וכפית לון דלא יוקיד עלמא.

בתר דא שריא **קול דממה דקה** (מ״א יט יב) . הכא מלה בחשאי - לא משתמע מלה דהברה כלל.

בסטרא דא שריא מאן דשריא, סליק מאן דסליק, שמשא אתכניש לאנהרא להאי אתר.

בגין כך **ותקעתם תרועה** בסטר דרום (במדבר י ו) . אבל הכא - לאו האי ולאו האי. אמאי תרועה? לאכפייא סטר צפון. ובגין כך סטר צפון לאחורא.

תא חזי שתי חצוצרות - בגין דאינון מסטרי תרי דקאמרי ממזרח ומדרום - אינהו זמינין לתברא דינין ולאכפייא לון. ועל דא אינון מכסף. ובגין כך **(במדבר י י) וביום שמחתכם ובמועדיכם וגו׳ ותקעתם בחצוצרות** סתם - בין לעילא בין לתתא.

זכאין אינון ישראל ! דקב״ה בעי ביקריהון, ויהיב לון חולקא עלאה על כל שאר עמין, וקב״ה אשתבח בהו בתושבחתייהו. הדא הוא דכתיב **ויאמר לי עבדי אתה ישראל וגו׳** (ישעיהו מט ג) .

ויהי בנסוע הארון ויאמר משה וגו׳ (במדבר י לה) .

רבי אלעזר אמר הכא אית לאסתכלא - **נ׳** דאיהו מנוזר לאחורא אמאי? אמאי בתרי דוכתא הכא?

ואי תימא **נ׳ כפופה** -- הא ידיעה ! **נ׳ כפופה** - נוקבא, **ן׳ פשוטה** - כללא דדכר ונוקבא. והא אוקימנא באתר דא **ויהי בנסוע הארון**.

אמאי אתהדר לבתר כגוונא דא [ציור של נ׳]?

תא חזי **נ׳ באשרי יושבי ביתך** לא אתמר בגין דהיא בגלותא. והא אוקמוה חברייא דכתיב **נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל וגו׳** (עמוס ה ב) . אלא מה כתיב לעילא? **וארון ברית יהוה נוסע לפניהם דרך שלשת ימים לתור להם מנוחה** (במדבר י לג) - כיון דהוה נטיל ארונא - **נ׳** נטיל עמיה. והא שכינתא על גבי ארונא יתיב.

תא חזי חביבותא דקב״ה לגבייהו דישראל ! דהא אע״ג דאינון סטאן מארח מישר - קב״ה לא בעי לשבקא לון, ובכל זמנא אהדר אנפוי לקבלייהו. דאי לאו הכי לא יקומון בעלמא.

תא חזי ארונא הוה נטל קמייהו ארח תלתא יומין - **נ׳** לא הוה מתפרש מניה ! ונטיל עמיה ! ומגו רחימו דלהון דישראל - אהדר אנפוי ואסתחר מלגבי ארונא כהאי איילא דעזלתא כד איהו אזיל - אהדר אפוי לאתר דנפיק. ועל דא **בנסוע הארון** - **נ׳** אסחר אנפין לקבלייהו דישראל, וכתפי גופא לגבי ארונא.

ועל דא כד ארונא הוה נטיל משה אמר **קומה יהוה** - לא תשבוק לן ! אהדר אנפך לגבן ! כדין **נ׳** אתהדר לגבייהו כגוונא דא [ציור], כמאן דמהדר אנפיה למאן דרחים.

וכד הוה שארי ארונא למשרי - כדין אהדר **נ׳** [ציור] אנפוי מישראל ואתהדר לגבי ארונא. ובכלא אתהדר.

אמר ר׳ שמעון: אלעזר בודאי הכי הוא ! אבל הכא לא אהדר אנפוי מישראל ! דאי הכי בעי **נ׳** לאתהפכא מגוונא אחרא לעילא. האי **נ׳** מנוזר לאחורא והאי בארח מישר לגבי ארונא.

אלא ודאי לא אהדר אנפוי מנייהו ! ומה עביד? בשעתא דשארי ארונא למשרי אמר משה **שובה יהוה** (במדבר י לו) - כדין שארי ארונא ושכינתא קאים בסטרא אחרא ואנפין לקבלייהו דישראל ולקבליה דארונא, ובגין כך כדין כליל לכוונא לארונא ולישראל.

רעיא מהימנא

(אין רעיא מהימנא בדף זה)

דף קנה עמוד ב

אלא דישראל גרמו לבתר דכתיב **ויהי העם כמתאוננים** (במדבר יא א) .

אמר רבי אלעזר: *"אנא דאמרן מספרא דרב ייבא סבא דאמר דבין בהאי גיסא ובין בהאי גיסא אתהדר!"*

אמר ליה: *"שפיר קאמר! אבל דא דאמינא הכי תשכח בספרא דרב המנונא סבא והכי הוא ודאי!"*

והמן כזרע גד הוא (במדבר יא ז) .

אמר רבי יוסי לקיימא זרעא וחילין בארעא, כמה דאת אמר **גד גדוד יגודנו** (בראשית מט יט) . מה זרעא דגד - נטלי חולקיהון בארעא אחרא, כך מָן שריא עלייהו דישראל לבר מארעא קדישא!

דבר אחר: **כזרע גד הוא** - כזרעא דגד חוורא, ואקפי כד נחית לאוירא ואתבלע בגופא. והא אוקמוה חברייא.

ועינו כעין הבדולח - כההוא בדולחא דאיהו חוור כגוונא דימינא דלעילא.

אמר רבי יצחק: מאי שנא דמשה במלה דא חליש לעילא כנוקבא דכתיב **אם ככה את עושה לי (במדבר יא טו)** ? **את**!? "אתה" מבעי ליה?!

אלא לאתר דמותא שארי ביה קאמר! וההוא אתר דנוקבא איהו. בגין כך אמר **הרגני נא הרוג**. ודא אילנא דמותא. והא אוקימנא דבאילנא דחיי לא שרייא ביה מותא. ועל דא אתהדר לגבי אילנא דמותא ואמר **את** ולא אמר 'אתה'. והכי מבעי ליה!

מיד **ויאמר יהוה אל משה אספה לי שבעים איש וגו' (במדבר יא טז)** .

אמר ליה קב"ה: את בעי מותא בכל זמנא! הרי לך! -- **ואצלתי מן הרוח וגו' (במדבר יא יז)** .

תא חזי דהכא ידע משה דאיהו ימות ולא ייעול לארעא - דהא אלדד ומידד מלה דא הוו אמרי.

על דא לא לבעי ליה לאינש בשעתא דרוגזא שארי ביה ללטייא גרמיה - דהא כמה קיימי עליה דמקבלי ההיא מלה.

בזמנא אוחרנא דבעא מיתה - לא קבילו מניה, בגין דכלא לתועלתא דישראל הוה. השתא - לאו איהו אלא מגו רוגזא ודוחקא, ובגין כך קבילו מניה!

ועל דא אשתארו לבתר אלדד ומידד ואמרו דא; דמשה יתכניש ויהושע ייעול לון לישראל לארעא.

ובגין כך אתא יהושע לגבי משה וקני עליה דמשה. ומשה לא אשגח ביקרא דיליה. ועל דא אמר **אדני משה כלאם (במדבר יא כח)** . מאי **כלאם**? מנע מנהון אינון מלין כמה דאת אמר **ויכלא העם מהביא** (שמות לו ו) , **ויכלא הגשם מן השמים** (בראשית ח ב) - מניעותא ממש. ומשה לא בעא.

פוק חמי ענוותנותיה דמשה! מה כתיב **המקנא אתה לי וגו' (במדבר יא כט)** .

זכאה חולקיה דמשה דאיהו סליק על כלהו נביאי דעלמא!

אמר רבי יהודה: כל שאר נביאין לגבי משה - כסיהרא לגבי שמשא.

רבי אבא הוה יתיב ליליא חד ולעי באורייתא. והוו עמיה **ר' יוסי ור' חזקיה**.

אמר רבי יוסי: כמה אינון בני נשא תקיפי לבא דלא משגחי במלי דההוא עלמא כלום!

אמר רבי אבא: 'בישא דלבא' דאחידא בכל שייפי גופא קא עביד לון!

פתח ואמר: **יש רעה אשר ראיתי תחת השמש ורבה היא על האדם** (קהלת ו א) .

יש רעה - דא איהי תוקפא בישא דלבא. דבעי לשלטאה במילי דהאי עלמא, ולא אשגח במילי דההוא עלמא מידי.

אמאי איהי **רעה**?

קרא דבתריה אוכח דכתיב **איש אשר יתן לו האלהים עושר ונכסים [וכבוד ואיננו חסר לנפשו מכל אשר יתאוה ולא ישליטנו האלהים לאכל ממנו כי איש נכרי יאכלנו זה הבל וחלי רע הוא]** (קהלת ו ב) .

האי קרא קשיא! כיון דכתיב **ואיננו חסר לנפשו מכל אשר יתאוה** - אמאי **ולא ישליטנו האלהים לאכול ממנו**? דהא אינו חסר לנפשו כלום?

אלא רזא איהו! וכל מלוי דשלמה מלכא מתלבשן אינון במלין אחרנין. כמלי דאורייתא דאינון מתלבשן בספורי עלמא!

רעיא מהימנא

(אין רעיא מהימנא בדף זה)

דף קנו עמוד א

תא חזי ! אף על גב דבעינן לאסתכלא בלבושא - השתא האי קרא הכי קאמר ! דבר נש אזיל בהאי עלמא, ויהיב ליה קב״ה עותרא בגין דיזכי ביה לעלמא דאתי וישתאר לגביה קרן. מאי קרן ? ההוא דאיהו קיים דאיהו אתר לאתצררא בית נשמתא.

בגין כך בעי לאשארא עותריה להאי ׳קרן׳, והאי ׳קרן׳ יקבל ליה בתר דיפוק מהאי עלמא. בגין דהאי קרן הוא אילנא דחיי דההוא עלמא. ולא קיימא בהאי עלמא אלא ההוא איבא דנפיק מניה. ועל דא איבא דיליה אכיל בר נש דזכי בהאי עלמא, **והקרן** קיימא ליה להההוא עלמא למזכי ביה בחיין עלאין דלעילא.

ומאן דסאיב גרמיה ואתמשך בתר גרמיה, וליתיה חסר לנפשיה ולגרמיה כלום, וההוא אילנא אשתאר ולא שויה לקבליה בדחילו ולקבלא ליה לעילא -- כדין **ולא ישליטנו האלהים לאכל ממנו** ולמזכי בההוא עותרא ! ודאי ׳איש אחר יאכלנו׳, כמה דאת אמר **יכין וצדיק ילבש** (איוב כז יז) .

בגין כך בעי בר נש למזכי במה דיהיב ליה קב״ה להההוא עלמא ! וכדין אכיל מיניה בהאי עלמא, וישתאר לגביה ההוא קרן לעלמא אחרא, למהוי צרורא בצרורא דחיי.

אמר רבי יוסי : *״ודאי !״*

תו אמר רבי יוסי : כתיב **אם ככה את עושה לי הרגני נא וגו׳** (במדבר יא טו) - וכי משה דאיהו ענו מכל בני עלמא - בגין דשאילו מניה ישראל למיכל מסר גרמיה למיתה ! ? אמאי ?

א״ר אבא : האי מלה אוליפנא ורזא עלאה איהו !

משה לא אבאיש קמיה ולא שאל למיתה על דשאילו ישראל ! תא חזי משה אתאחד והוה סליק במה דלא אתאחד נביאה אחרא - דהא אחיד צדקה הוה. ובשעתא דאמר ליה קב״ה למשה **הנני ממטיר לכם לחם מן השמים** (שמות טז ד) - חדי משה ואמר *״ודאי השתא ההוא שלימו בי אשתכח, דהא בגיני אשתכח מן לישראל !״*. כיון דחמא משה דאהדרו לנחתא לדרגא אחרא ושאילו בשר ואמרי **ונפשנו קצה בלחם הקלוקל** (במדבר כא ה) , אמר אי הכי הוא - הא דרגא דילי פגים, דהא בגיני ייכלון ישראל מן במדברא. הא אנא פגימא ואהרן פגים ונחשון בן עמינדב פגים.

אמר **ואם ככה את עושה לי הרגני נא הרוג** - דחשיבנא נוקבא במיכלא דילה. ואנא נחית מן שמייא דאיהו דרגא עלאה לנחתא לדרגא דנוקבא. ואנא עדיף מן שאר נביאי עלמא. ועל דא אמר **ואל אראה ברעתי** ודאי ! לנחתא לדרגא תתאה !

כדין **ויאמר יהוה אל משה אספה לי שבעים איש** - את שאיל אתר דמותא - לא תבעי אתר דא - דלא תהא פגים בדרגא דילך ! ועל דא כתיב **ואצלתי מן הרוח אשר עליך** - דכלהו אינון דתמן - אתאחדו בסיהרא ובעי שמשא לאנהרא לה. ועל דא **ושמתי עליהם** בגין לאנהרא מן שמשא כנהורא דסיהרא.

ובגיני האי מיכלא דא לא אתייא על ידא דמשה בגין דלא יתפגים.

זכאה חולקא דמשה דקב״ה בעי ביקריה ! עליה כתיב **ישמח אביך ואמך וגו׳** (משלי כג כה) . **ישמח אביך** דא קב״ה, **ואמך** דא כנסת ישראל. **ותגל יולדתך** - דא אימא דמשה דלתתא קב״ה רחים ליה יתיר מכל נביאי עלמא בלא אמצעי כלל, דכתיב **פה אל פה אדבר בו**. והא אוקימנא בכמה אתר :

ויצעק משה אל יהוה לאמר אל נא רפא נא לה (במדבר יב יג) . הא אוקמוה והוא רזא דשמא קדישא, מחד סרי אתוון, ולא בעא משה לצלאה יתיר בגין דעל דידיה למלכא לא בעי לאטרחא יתיר.

רעיא מהימנא

(אין רעיא מהימנא בדף זה)

דף קנו עמוד ב

בגין כך קב״ה בעא על יקרא דמשה. ובכל אתר - קב״ה בעא על יקריהון דצדיקייא יתיר על דיליה ! ולזמנא דאתי - עתיד קב״ה למתבע עלבונא דישראל מעמין עכו״ם ולמחדי לון בחדוותא דציון, דכתיב **ובאו ורננו במרום ציון וגו׳** (ירמיהו לא יא) . וכדין **ובא לציון גואל וגו׳** (ישעיהו נט כ) .

ברוך יהוה לעולם אמן ואמן ימלוך יהוה לעולם אמן ואמן

רעיא מהימנא

(אין רעיא מהימנא בדף זה)